

Anmeldelse

Broderihaandbogen.dk

Titel: Broderihaandbogen.dk
Udgivet 2023 – Online 1. del
Anmeldt af Susanne Klose

På Salon Tekstiler Timer 3. lørdag i november 2023 præsenterede brodøse Lizzi Damgaard den nye online publikation: <https://broderihaandbogen.dk/> Bogen er hostet hos Selskabet for Kirkelig Kunst.

Det er 1. del af et større værk. Lizzi er den ene af de to forfattere. Projektet udføres i samarbejde med historiker Sandra Wolsgaard, der tidligere var praktikant på Selskabet for Kirkelig Kunst, hvor Lizzi dengang var daglig leder.

Lizzi fortæller endvidere i en artikel om Broderihåndbogen i Rapporter fra tekstilernes verden nr. 1 2024, at det endnu ikke er lykkedes at skaffe alle midler til udgivelse af bogen, men fondene der allerede har støttet projektet har givet tilladelse til, at 1. del blev udgivet i 2023.

Forfatterne er blevet anbefalet at udgive publikationen digitalt, da man hermed løbende kan udvide og redigere udgivelsen. Lizzi fortæller, at hun længe har været motiveret til at udgive et nyt broderiopslagsværk, da ”Berlingske Haandarbejdsbog” der udkom i tre bind i 1942 og 1943 efterhånden er svær af skaffe antikvarisk og desuden er illustrationerne i bøgerne i sort/hvid og små og sproget gammeldags.

I 1990'erne udkom Bonniers store Håndarbejdsleksikon i 20 bind, men da værket kun eksisterer i fysisk form, er det ikke let tilgængeligt i den digitale tidsalder.

<https://broderihaandbogen.dk/> er inddelt i 5 kategorier:

- Grundsting
- Broderiteknikker
- Materialer
- Værktøj
- Historiske artikler

På hjemmesiden forklares et grundsting som et enkelt sting; den mindste del af et større værk. Der laves en parallel til et enkelt bogstav, men sætter vi flere sammen bliver det til ord, linier, bøger. Grundstingene vises både visuelt med flotte stingtegninger, men også i ord og udførlige og pædagogiske forklaringer. Noget som er kendetegnende for Lizzis arbejde¹.

Broderiteknikker består af flere grundsting og forfatterne sætter teknikkerne ind i en historisk kontekst med referencer til regler, traditioner og æstetiske udtryk. Her er der meget at hente for læseren som sættes grundigt ind i de mange teknikker der er nævnt under denne fane. Under hver kategori kan man læse hvilken periode vi befinder os i samt om hvilke grundsting, der er anvendt til teknikken. Det er en stor fordel at kunne få et samlet overblik. Læseren får også i nogle tilfælde oplyst hvad teknikken hedder på andre sprog og der er fine referencer at finde.

I Broderihaandbogen finder man også vejledninger og beskrivelser om materialer. Både det

¹ Se blandt andet Damgaard, Lizzi (2017) *Lær at brodere – De første sting*, Gyldendal, anmeldt i Rapporter fra tekstilernes verden nr. 1, 2018 og Håndværk og design nr.1 2018 af samme anmelder

materiale vi broderer med, men ambitionen er også at skrive om det materiale, vi broderer på. I Broderihaandbogens 1. udgave forholder forfatterne sig udelukkende til de garner vi broderer med. Forfatterne skriver endvidere: ”*At forstå materialet, man arbejder med, kan inspirere, udvide ens kreative muligheder samt være en stor hjælp til reparationer*”. Noget der er meget fokus på igen, og hvor der også skrives Phd afhandlinger om, hvordan vi må genlære at holde vores tekstiler og beklædning vedlige for at undgå overproduktion ²

Under værktøj kan man læse om udviklingen af det værktøj, man anvender i forbindelse med broderi og om fordelene ved værktøjet, og om man eksempelvis syr med eller uden nål med spids med eller uden syramme.

Endelig finder man som læser historiske artikler på hjemmesiden med referencer til det skiftende modebillede gennem tiderne og broderiet sættes hermed ind i en større historisk og kulturel kontekst. Man kan blandt andet læse om nogle af de personer, der har haft betydning for broderiets historie i Danmark gennem de sidste århundreder. Her kan vi blandt andet læse om Christian IVs Perlestikker, om Elna Mygdal og Selskabet Hedebo-syningens Fremme, om Emma Gad og Dansk Kunstflidsforening og et par enkelte artikler mere.

På hjemmesiden er der en fin og brugbar søgefunktion, hvor man nemt kan skaffe sig et overblik over de 5 kategorier og de forskellige tidsperioder samt hvor mange emner, der er inden for hver kategori. Det er på hjemmesiden muligt at søge ekspertbistand med direkte link til forfatterne, hvilket absolut må betragtes som en fordel. Til at opbygge hjemmesiden har Lizzi og Sandra fået hjælp af Thomas Holmbäck.

En række af landets dygtige fotografer står bag de flotte billeder i opslagsværket og fordelene ved at publicere online er blandt andet, at man kan zoome ind på billederne og se nærmere på detaljerne. Blandt fotografer kan nævnes Ole Akhøj og Dorte Krogh der begge har specialiseret sig i at fotografere tekstile værker og anden materiel kultur. Endvidere kan nævnes Pernille Klemp der står bag mange af Designmuseums Danmarks flotte billeder. For flere fotografer se hjemmesiden.

En af udfordringerne var at få adgang til gode genstande, der viser de forskellige teknikker. Udgangspunktet var egne samlinger og derefter åbnede Haandarbejdets Fremmes Forening deres samling og fra Danske Folkedansere blev der fragtet en del af samlingen til fotografering i København. Private samlinger gav også generøst adgang og endvidere har Designmuseum Danmark og Rosenborg, der er en del af Kongernes Samling sendt billeder til projektet.

Det er blevet et smukt og æstetisk værk, der kendetegner alt det arbejde Lizzi mig bekendt står for og hjemmesiden er nem og overskuelig at navigere rundt i. Og så er det en fordel at hjemmesiden er frit tilgængelig for alle.

Vi kan kun med glæde se frem til at <https://broderihaandbogen.dk/> med tiden udvides. Den anbefales på det varmeste. Anmelderen ønsker held og lykke med de kommende fondsansøgninger.

---

² Trine Skødt, Ph.D.-stipendiat: “*Crafting Knowledge*” Det Kongelige Akademi, KLOTHING – Center for Apparel, Textiles & Ecology Research. Trine var aktuel på udstillingen: *Planetary Boundaries – rethinking Architecture and Design* sept. 23 - april 24 hvor hun udstillede dele af projektet med forskellige stopninger samt en original stoppeklud fra 1912 venligst udlånt af Borchs Samling, Holbæk Museum, Museum Vestsjælland.